

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXIX Kaina 15 c.

PIRMADIENIS, MONDAY — BIRŽELIS — JUNE 30, 1975

Nr. 151

L. K. B. Kronika Nr. 13

"Draugo" iškarpos teisiųjų bylose

"Žmogus buvo geras, bet blogai, kad giedojo bažnytiniame chore"

11

BYLA 395 (tęsinys)

7-ji teismo diena — XII.12.

Šiandien liudijo 5 asmenys. Keli liudininkai į teismą neatvyko.

Bukauskas. 1967-69 metais dirbęs Kaišiadorių rajone profkomiteto pirmininko pareigose. Bukauskas Petronį labai gerai charakterizavo. Jis pareigas atlikdavo labai sąžiningai. 1969 pradžioje parašęs brošiūrą "Žinoti, kada gana". Petronį ypatingai vertinusi moterys, nes jis energingai kovojęs prieš girtavimą. Už gerą darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą Petronis buvo apdovanotas pagyrimo raštu. Kaišiadorių rajone iki šiol tebėra gyvos Petronio įvestos tradicijos.

1969 rudenį Petronis, nieko nepranešęs vadovybei, pasišalinęs iš darbo. Vieną naktį jis atvažiavęs, per langą pasiėmęs savo daiktus, nes durys pirmininko buvo užrakintos, ir dingęs. Petroniui pranykus, žmonės kalbėjo, kad jis platinęs maldaknyges.

Kolūtkio pirmininkas Vasiškauskas pasakojo, kad Petronis jų kolūkyje dirbęs 1965-67 metų laikotarpyje. Darbą atlikdavo labai gerai, kovojęs su girtavimu, tačiau jis giedojo bažnytiniame chore, už ką jis, pirmininkas, norėjęs Petronį perspėti.

Liudytija B. (rusė) pasakojo, kad su Petroniu dirbusį pusmetį 1955 Vievio epidemiologinėje stotyje. Tuo metu buvusios labai sunkios darbo sąlygos, siautė epidemijos, o žmonėms trūkdavo pinigų net medikamentams. Petronis savo lėšomis pirkdavo vaistus, maistą ir dalindavo žmonėms. Jis humaniškai elgdavėsi su visų tautybių žmonėmis, buvęs išsilavinęs ir nuoširdus žmogus. Už pagalbą niekada neimdavo atlyginimo. Tai "Dūšios" žmogus.

Liudininkė Černiauskienė (rusė) su Petroniu dirbusi Semeliškėse 1956-64. Ji teigė, kad Petronis buvo labai išsilavinęs ir geras darbuotojas, kuris nuoširdžiai rūpinosi padėti vargo prispaustiems žmonėms.

Teisėjas paskelbė, kad dalis liudininkų į teismą neatvyko. Teismas paskelbė parodymus tik tų asmenų, kurie neatvyko dėl svarbių priežasčių. Teisėjas jų parodymus skaitė labai tyliai, kad net sekretorė dažnai nenugirdavo ir prašydavo pakartoti.

Šiame ir į jį panašiuose procesuose paprastai kviečiami tik tie liudininkai, kurie liudija saugumo pageidaujama linkme, o kiti nekviečiami arba atleidžiami nuo liudijimo, jei teismo eigoje paaiškėja, kad jų liudijimas būsiąs palankus teisiamiesiems. Tačiau ir parinktais liudininkais saugumas labai dažnai apsvilia.

Apklausus liudininkus, teisėjas supažindino su dokumentine medžiaga: teismo ekspertizų išvadomis, kratų protokolais, darboviečių charakteristikomis, gydytojų parodymais ir t.t.

Teisėjas bandė įrodyti, kad "LKB Kronikoje" įdėta kun. J. Zdebskio ir P. Bubnio teismo eiga esanti neteisingai aprašyta, kad teisiamieji nepasakė jiems priskiriamų kalbų. ("LKB Kronikoje" Nr. 1 buvo įdėta kun. J. Zdebskio kalėjime parašyta gėnimosi kalba, kurią prieš teismą tartytojai tikrino. Teismo metu jam nebuvo leista išsamiai pasisakyti; teisėjas kels kartus nutraukė jo kalbą — Red.).

Teisėjas nurodė, kad į teisiamųjų bylas yra įsegti tie Vatikano radijo laidų įrašai ir užsienyje leidžiamo laikraščio "Draugas" iškarpos, kuriose yra cituojama "LKB Kronikos" ištraukos.

Teismo posėdis baigėsi 13 val 30 min.

(Bus daugiau)

Austrijos Alpių romantika

Elžbieta lankysis Amerikoje

Washingtonas. — Britanijos karalienė Elžbieta II ir jos vyras Philip yra pakviesti kitais metais atvykti į savo protėvių buvusią koloniją, Ameriką, jai švenčiant 200 metų nepriklausomybės sukaktį. Kvietimas priimtas, ir Elžbieta atvyks kitų metų liepos 7.

Chicago meras Richard Daley karalienę paprašė savo vizitą pakartoti ir Chicagoje. Ji pirmą kartą Chicago lankė 1959 liepos 6, o jos palydovai pripažino, kad niekur užsieny, jokiam kitam mieste nebuvo gražesnio ir nuoširdesnio priėmimo, kaip Chicagoje.

Pavojaus padėtis Kolumbijoje

Bogota. — Prezidentas Michelson paskelbė pavojaus padėtį visoje Kolumbijoje, duodamas didelės teisės policijai, kovojant su teroristais. Norima sulaukyti labai išsiplėtusių žmonių grobimą, plėšimų ir partizanų veikimą. Karo teismai galės sugautuosius labai greit nuteisti.

Nixonas liudijo Watergate byloje

San Clemente, Cal. — Buvęs prezidentas Richard Nixonas liudijo senoje Watergate byloje. Netoli jo gyvenamosios vietos, San Mateo Pakrančio apsaugos būstinėje, jį klausinėjo tartytojas Henry Ruth, keli kiti teismo na-

riai. Buvo ir jo advokatai. Per dvi dienas klausinėjimas truko 13 valandų. Kas buvo kalbama, neskelbiama.

Derwinski gina pabaltiečių transliacijas

Washingtonas. — Kongresmanas Edward Derwinski brėžio 17, gindamas Radio Liberty pabaltiečių kalbomis valandėlių reikalą, pasidžiaugė, kad lietuviškoji programa gražiai veikia, kad jos paruošimas yra aukštos kokybės. Per savaitę du kartus duoda samizdat leidinių apžvalgą, daugiausia "LKB Kroniką"; pateikia svarbiausius faktus iš lietuvių istorijos, kurią sovietai ignoruoja; duoda lietuvių spaudos apžvalgą; nagrinėja tautybių problemas Sovietijoje, informuoja teisiniais, ir humanitariniais reikalais.

"Transliacija pabaltiečių kalbomis yra nepaprastai reikalinga, žinant, kad tos tautos yra velniškos (diabolical) sovietų atakos aukos. Sovietai, apgalvotai veikia, nori sunaikinti jų identitetą. Akivaizdoje Sovietų Sąjungos genocido Tarptautinių transliacijų taryba ir Radio Liberty atlieka nepaprastai didelį humanitarinį patarnavimą. Raginu savo kolegas kartu su manimi balsuoti, kad lešos ir toliau būtų skiriamos programų išlaikymui". Taip kalbėjo Derwinski.

Suėmė du sovietų šnipus

Washingtonas. — FBI suėmė du sovietų šnipus — Sahag Dedeyan ir Sarkis Paskalian. Abu buvo libaniečiai. Dar trys, įsivėlę į šnipinėjimą spėjo grįžti į Rusiją. Šnipai fotografavo slaplus gynybos dokumentus ir filmus perduodavo prie Jungtinių Tautų esančiam sovietų pareigūnui, trečiajam sekretoriui Edvard Charčyan. Dedeyan dirbo kaip matematikas Johns Hopkin universitete prie slapty dokumentų, o jo partneris sutikino su sovietų ryšininkais.

MIRĖ KUN, A. BELSKIS

Juno, Fla. — Vakar 7 v. ryto mirė kun. Albinas Bielskis, 80 metų, buvęs Naizaville Pa., klebonas. Buvo gimęs Amerikoje, bet mokslus išėjo Lietuvoje, 1933 įšventintas kunigu. 1946 avyko į Ameriką.

"NEUŽMIRŠKITE SAVO BROLIŲ KANKINIŲ"

Paryžiuje leidžiamas įtakingas lenkų žurnalas "Kultura" 1975 Nr. 1-2 plačiai paminėjo "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", uždejęs antraštę: "Lietuva: neužmirškite savo brolių — kankinių". Autorius Dominik Horawski aprašė suėmimų ir kratų bangą intelektualų tarpe. Jie buvę apkaltinti priklausymu prie slapty organizacijų, nelegalios spaudos platinimu, pagaliau net... Kudirkos šeimos šelpimu. Tik teismo proceso metu išryškėjęs jų tikslas, būtent apžmeiti ir suparalyžuoti lietuvių tautinės kultūros tyrinėjimo ir puoselėjimo judėjimą. Vyriausiu kaltinimu buvo pripažintas Zukauskas, gavęs šešis metus griežto režimo lagerio.

Zukausko teisme pasakyta kalba pasiekusi Romą, ir autorius cituoja kai kurias jos ištraukas. Pagal Zukauską, sovietų skelbiama 1918 m. revoliucija jokių būdu nebuvo spontaniškas lietuvių liaudies judėjimas, o iš Maskvos ant Raudonosios Armijos durtuvų importuota. Jos vadovybėje, be dviejų renegatų Kapsuko ir Angariečio, buvę daugiausia žydų, rusų ir lenkų, nieko bendra su pačia nepriklausomybės siekusia lietuvių tauta neturinčių. Zukauskas paminėjęs Ribbentropo — Molotovo paktą; pasakęs, kad po karo lietuviai buvę šaudomi ne klasiniais, o politiniais ir tautiniais motyvais; pasmerkęs viešpataujančią didžiarišią šovinizmą ir rusifikaciją, vykdomą dėl tariamo darbo rankų trūkumo Lietuvoje, tuo tarpu kai lietuviai siunčiami į Kazakstaną.

"Visos pasaulio tautos kovojančios dėl savo nepriklausomybės — ar mes lietuviai esame už jas blogesni?" Baigdamas, Zukauskas išsireiškė: "Čia nėra teimas, o savaliavimas. Kodėl jis eina prie uždary durų? Ar ištikrųjų teimas bijas kad įsiutusi liaudies mane sudraskys į gabaličius. O gal labiausiai dėl savęs bijo..." Gal Lietuva Romos sinode buvo atstovaujama vyskupo Matulaučio — Labuko, sovietai jį rūpestingai "globoje". Kai Romoje gyvenančių lietuvių kunigų būrelis norėjo aplankyti vysk. Labuką, jį "globojant" sekretorius pasakęs, kad vyskupas sergąs ir negalįs jį priimti. Užsispyrę kunigai dar ir dar kartą mėgino pasimatyti su vyskupu, kol pagaliau jiems buvo leista. Per pasikalbėjimą buvę aišku, kad vyskupas Labukas svarstė kiekvieną savo žodį. Tačiau atsivėikindamas neišlaikė ir apkabindamas kiekvieną atskirai su asaromis akyse pasakęs: "Nepamirškite savo brolių kankinių ir melskitės, nes nieko kita negalima padaryti".

"Kultura" pastebi, kad vyskupas Labukas dešimt metų iškalbėjęs Sibire už "antikomunistinę" veiklą. (E.)

Vokiečiai brazilams parduos atominį reaktorių

Bonna. — Vakarų Vokietija ir Brazilija pasirašė 4 milijonų dolerių vertės sutarimą. Vokiečiai brazilams duos kai kurių atominų įrengimų, pastatys reaktorių, o brazilai vokiečiams uranijaus ir kt. Kai tuo reikalu buvo pradėtos derybos, kai kurie Kongreso žmonės buvo nepatenkinti, kad atominiai įrengimai sudarys didesnę pavojų kitoms Lotynų Amerikos valstybėms, Brazilijoje gali pradėti gaminti ir atominės bombos. Vokiečiai užtikrino, kad jie reaktorių parduoda tik taikos reikalams ir baimei pagrindo nėra.

Partizanai paleido abi studentes

Dar Es Salaam, Tanzanija. — Zaire partizanai paleido dvi studentes, amerikietę ir olandę, bet amerikietį studentą tebeleiko. Už jų paleidimą partizanai reikalavo pusę milijono dolerių ir ginklų. Tanzanija, iš kurios teritorijos studentai buvo pagrobti, atsisakė išpirkti, bet pinigų sudėjo studentų tėvai, giminės ir draugai.

Vėjiniai malūnai šiais energijos taupymo laikais vėl atgavo savo vertę ir pradėti nauji statyti. Vienas toks "malūnų kaimelis" Lenkijoje prie Osieczna.

KALENDORIUS

Birželio 30: šv. Teobaldas, šv. Emilija, Skaldas, Novilė. Liepos 1: šv. Aronas, šv. Jutvara, Gendrutis, Liepa. Saulė teka 5:19, leidžias 8:29.

ORAS

Daugiausia saulėta, karšta ir drėgna, apie 90 laipsnių, vėsiu prie ežero.

Beirutė 47 užmušti

Beirutas. — Dešiniųjų falangistų ir kairiųjų palestiniečių susišaudymai tęsiasi ir jiems galo nematyti. Praėjusią savaitę 47 žmonės buvo užmušti ir 112 sužeisti. Falangistai buvo perkirte visus kelius iš Beiruto ir norėjo sutrukdyti palestiniečių judėjimą. Praėjusį savaitgalį iš miesto galima buvo pasiekti tik aerodroma. Amerikos ambasada išspėjo savo 8,000 piliečių laikyti namuose, nesirodyti gatvėse.

Keli morthyru sviediniai krito ir sprogo šalia palestiniečių vyr. būstinės tuo metu, kai tenai buvo Yassir Arafat, palestiniečių vadas. Jis liko nesužeistas. Arafatas ragina savo tautiečius susilaikyti nuo šaudymosi, bet tie jo neklauso.

Nairobi, Kenija. — Ugandos diktatorius Idi Amin suėmė du britus, kaltindamas juos šnipinėjimu. Pasauliui skelbia, kad du britų karo laivai iplaukė į Kenijos vandenį su kariuomene ir iš ten ruošias invazijai į jo šalį. Britai visą tai paneigė.

Isabelita prieš darbininkiją

Buenos Aires. — Prezidentė Isabelita Peronienė vetavo darbininkų atlyginimo pakėlimą 130 procentų, ir nežinoma, kokios to bus pasekmės. Organizuota darbininkija turi 3.5 mil. narių. Darbo ministeris Ricardo Otero dėl to atsisakė "sveikatos sumetimais". Per televiziją pasakytoje kalboje Isabelita skundėsi, kad darbininkija nenori suprasti sunkios krašto ekonominės padėties, ir kad infliacija gresia dar didesnė nei buvo, kad būtų dar daugiau bedarbių.

Seoul. — Kanada Pietų Korėjai parduoda atominį reaktorių. Kanados užsienio reikalų ministris Allan Maceachen užtikrino visus kritikus, jog Pietų Korėja neturi jokių planų gaminti atominius ginklus.

Heidelberg. V. Vokietija. — Šiame mieste 1,200 policijos vyrų 13 valandų skleidė demonstrantus, 60 žmonių buvo sužeista. Demonstravo dėl autobusų bilietų pabranginimo.

Nacių nusikaltėlių sulaikė ir paleido

Buenos Aires. — Argentina policija buvo suėmusi Pedro Ricardo Olmo, kai žydų organizacija įrodė, kad jis yra gestapo karininkas Walter Kutschmann. Po apklausinėjimo jis buvo paleistas. Nacių nusikaltėliams ieškoti žydų organizacija, vadovaujama Simon Wiesenthallio, teigia, kad jis buvo tas, kuris 1941 Lvove suėmė 20 žydų profesorių ir 18 jų šeimos narių. Jo žmonės taip pat atsakingi už 2,000 žmonių nužudymą kitame Lenkijos mieste. Jis galėtų būti teisiamas tik Vokietijoje, ne Argentinoje.

Salonika, Graikija. — Ivan Takov, 24 metų bulgaras, su ginklu rankoje bulgarų vietinio susisiekimo keleivinį lėktuvą privertė skristi į Graikiją ir nusileisti Salonikuose. Paprašė politinio azyl.

PEKINAS. — Nuo kitų metų pavasario Kinija pradės kviestis ir turistus. Britų kelių biurui Cook davė leidimą tokias trijų savaitų turistines keliones planuoti iš Londono.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Mass.

Jubiliejaus Paminėjimas

Birželio 22 d. Moterų sąjungos 5-ta kuopa paminėjo 60 m. įsteigimo sukaktį. Tą dieną 1 val. Maironio Parke įvyko banketas, sveikinimai ir meninė dalis, kurią atliko kuopos choras vad. G. Kaneb.

Sios gražios sukakties paminėjimą atidarė kuopos pirm. J. Mack. Pasveikino visus ir maldą sukalbėti pakvietė kun. J. Bakana, o pakelti tostą pirmininkė paprašė naujausią narę B. Carroll, kuri tarė ir gražų sveikinimo žodį. Choras akompanuojant, O. Keršys tei, sugiedodami Moterų sąjungos himną.

Tolimesnei programai vadovauti perdavė kuopos vicepirm. A. Garsienė, kuri buvo ir šio banketo komiteto pirmininkė, kartu su antrąja kuopos vicepirm. E. Alavošiene. Programos vedėja supažindino su garbės stalo svečiais ir kaip kuriuos pakvietė tarti žodį. Kuopos dvasios vada kun. A. Micūnas, MIC, linkėdavo toliau darbuotis Dievui ir tėvynei, miesto vicemajorė B. Sinnott, kuri yra kuopos pirmininkės J. Mack dukterė, pareiškė, kad ji didžiuojasi esanti lietuvaitė ir sąjungietė. Pagrindinė kalbėtoja buvo nuo jaunų dienų priklausanti Moterų sąjungos 5-tai kuopai, buvusi "Moterų Dirvos" redaktorė, garbės narė Matilda Paučiūnienė. Prelegentė kalbėjo trumpai, išsamiai apie Moterų sąjungą, primindama, kad mūsų kuopa yra Moterų sąjungos lopšys. Linkėjo ir toliau gyvuoti ir atlikti tokius dideles darbus ateityje, kokie buvo atlikti praityje.

Malonu buvo turėti mūsų tarpe pirmąsias Moterų sąjungos steigimo pionieres. Steigėja Ursulė Daukantiene viena iš pirmųjų A.L.R.K. Moterų sąjungos steigėjų, ši pirmoji centro pirmininkė ir pirmoji "Moterų Dirvos" redaktorė.

Jos bendradarbė Veronika Liutikienė, kuri entuziastingai sutiko Moterų sąjungos steigimo

mintį stojo į pirmųjų iniciatorių eiles ir skelbė Moterų sąjungos tikslą. Buvo penktoji centro vice pirmininkė ir šeštoji centro pirmininkė. Nepaisant įvairių darbų, kuriuos ji atliko kuopoje ir įvairiose komisijose, ar valdyboje, keturis metus ėjo. Mass, Maine ir New Hampshire apskrįčio direktorės pareigas. Yra garbės narė.

Meninėje dalyje buvo muzikinė komedija, kurią parašė kuopos pirm. J. Mack Ji su L. Karburiene komedijoje atliko pagrindines roles. Buvo pavaiduotas senųjų ir naujųjų ateivių gyvenimas ir lietuvišbės išlaikymas Amerikoje.

Chorui vadovauja G. Kaneb, kuri buvo pirmininkė, direktorė, vice pirmininkė ir "Moterų Dirvos" bendradarbė. Yra garbės narė.

Choras padainavo Naktis sąjoniems papuošta ir kt. Dainuojant narės E. Lindstrom ir Baranaušienė pašoko valsa. Choras buvo įjungtas ir į komediją. Gražiai nuskambėjo ir duetas, kurį atliko Ginkuvienė su duktele. Jos padainavo kuopos pirm. J. Mack sukurta daina, kuri skirta erdvės raketų išradėjui dr. Goddard. Gražus paminėjimas baigtas daina — Rosary.

Chorui akompanavo ir niekam neatsisakanti Šv. Kazimiero parapijos vargoninkė Olga.

Visus skaniai pavaišino Maironio Parko šeimininkė E. Kauševičienė, padedama talkininkių. Dalyvavo ir sesės sąjungietės iš Hartfordo, Conn., su valstijos Moterų sąjungos direktore M. Serwo. Gautas sveikinimas nuo centro valdybos pirm. D. Kamm. Sąjungietės sunkiai dirbo, ypatingai choristės, bet didžiausią paminėjimo našta ant savo pečių nešė kuopos pirm. J. Mack. Tai neišsėmiamos energijos asmenybė. Centro valdybos pirm. išbuvo šešiis metais, Illinois valstijos apdraudos skyriui reikalaujant, ji pagrindinai pertvarkė Moterų sąjungos įstatus, pertvarkė fondus, įvedė pagerinimus ir palengvinimus naujų narių įstojimui. Puikiai kalbėjo ir humoristė. Nenuilstama veikia visose so-

cialinio, religinio ir kultūrinio gyvenimo srityse, ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių tarpe. Yra garbės narė.

Tapusi 1973 m. kuopos pirmininke atgaivino kuopą ir išvystė veiklą, papildydama kuopą gausiu naujų narių skaičiumi. Įgyvendino glaudžius ryšius tarp senųjų ir naujųjų ateivių. Svečių tarpe buvo ir Šv. Kazimiero seselės: Šv. Kazimiero parapijos mokyklos vedėja seselė M. Kornelija ir seselė M. Ignata, Aušros Varvų parapijos klebonas kun. A. Volungis. Sukakties minėjimas pasisekė, žmonių prisirinko labai daug. Po programos buvo ir šokiai.

Omaha, Nebr.

PARAPINIS MOKYKLOS PERORGANIZAVIMAS

Gegužės 30 d. Omahos Šv. Antano parapijos pradinė mokykla baigė mokslo metus. Vieną savaitę anksčiau 8-niems moksleiviams buvo įteikti mokyklos baigimo diplomai. Tuomet buvo užbaigtas seselių kazimieriečių mokytojų darbo darbas, trukęs 42 metus. Po vasaros atostogų jos daugiau nebegrįš. Paskutinės mokytojos buvo vedėja ses. Ruth, ses. Laura ir ses. Eleanor. Pastebėtina, kad ses. Laura yra kilusi iš šeimos, kurioje 3 seserys Orinūnės yra vienuolės: Silvija, Emilija (mirusi) ir Laura. Mokykloje taip pat mokė 2 pasaulietės mokytojos.

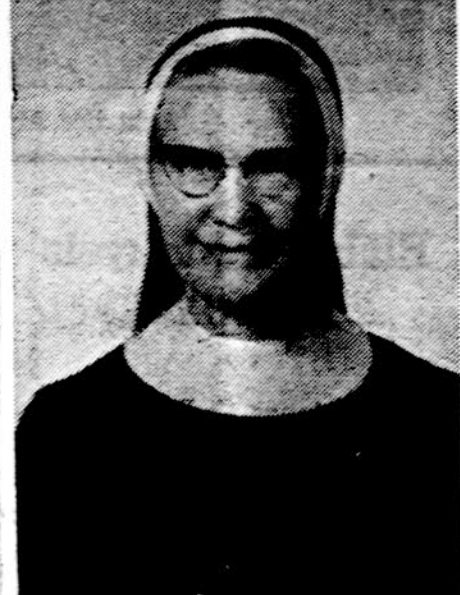
Paskutiniiais keleriais metais, dėl daugelio priežasčių, mokinių skaičius sumažėjo. Seselių kazimieriečių vadovybė dėl mokytojų trūkumo neturi galimybės apūpinti mokytojomis toli nuo jų centro esančių mokyklų su mažais mokinių kiekiais. Todėl nutarė seselių į Omahą ir į Emerson, Nebr., daugiau nesiųsti. Omahiečiai susirūpino, kad išnykus mokyklai, galėtų sumenkėti parapija, o kartu su tuo ir lietuvių koloniją. Iš anksto žinodamas susidariusią padėtį, klebonas kun. Petras Zarkauskas, mokyklos komiteto ir parapietų remiamas, deda pastangas, kad moky-

LB tarybos suvažiavimas Clevelande. Dalis tarybos narių. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

la veikty ir toliau. Dabar teks samdyti 4 pasaulietiškus mokytojus. Susiduriama su lėšų klausimu. Buvo išsiuntinėti pasižadėjimo lapai, iš kurių būtų matyti, ar parapija bus pajėgi išlaikyti pasikeitusio mokyklos personalo mokyklą. Nors nevisi lapai gražinti, bet aukos parapijai padidėjo. Tai geras ženklas.

1933 m. rugpjūčio 23 d. šešios seselės kazimierietės, tada buvusio klebono kun. Juozo Jusevičiaus kviečiamos, atvyko į Omahą ir pradėjo mokslo metus. Grupę sudarė vedėja ses. Beatricija ir kitos seserys: Teodora, Klodilė, Juozapina, Klementina ir Aleksina. Mokyklą lankė 140 mokinių, iš kurių buvo 100 lietuvių ir 40 kitų 9 tautybių. Ilgainiui skaičius išaugo iki 340 mo-

Sesuo M. Ruth (Rūta Simonavičiūtė) Omahos Šv. Antano parapijos mokyklos paskutinė seselė vedėja.

kinų. Reikėjo statyti naujas patalpas mokyklai. Mokytojomis gyventi buvo pastatytas atskiras erdvus namas. Dabar, pasikeitus laikams, mokinių skaičius nukrito iki 65.

Apgailestaujant mokytojų seselių išvykimą, tenka prisiminti tą didelį vaidmenį, kurį jos atliko mokykloje ir parapijoje. Mokykla davė pradinį mokslą ir religinį auklėjimą daugeliui jaunuolių, kurie pasklaidė po kraštą tapo gerais žmonėmis. Jų tarpe yra 3 kunigai, keletas seselių vienuolių ir daug kitų profesionalų. Šalia oficialių dalykų seselės išmokydavo vaikus melstis ir giedoti. Lietuviškos giesmės vartojamos pamaldose ir procesijose palaikė lietuvių jaunąją kartą. Ir kitų tautybių moksleiviai prisidėjo prie lietuviško giedojimo. Per didžiulias šventes seselės praves-

davo procesijas. Gegužės mėnesiais turėdavo gegužines pamaldas su moksleiviais bažnyčioje ir suorganizuodavo Marijos karūnavimo iškilmes. Spalio mėnesiais kalbėdavo rožančių. Paruošdavo jaunuolius pirmajai šv. Komunijai. Norėdus berniukus išmokydavo patarnauti šv. Mišioms ir skaityti prie altoriaus skaitymų tekstus. Įvairiomis progomis salėje suruošdavo scenos vaidinimus ir kitus pasirodymus. Kas metai paminėdavo Vasario 16 šventę. Daugelį metų sekma-dieniais duodavo religijos pamokas moksleiviams, lankantiems viešąsias mokyklas. Bendrai seselės įnešdavo daug gyvumo į parapiją ir visuomeninį gyvenimą. Visi su pasiilgimu laukdavo jų grįžtančių po vasaros atostogų. Visuomenė suprato ir įvertino jų pasiuntimą. Už tai atsidėkodamos parapijos moterys pagerbdavo jas 2 kartus per metus. Suruošdavo pobūvius ir įteikdavo dovanas rudenį pradėjus mokslo metus ir pavasarį kovo 4 d. šv. Kazimiero šventės proga. Padėka priklausau buvusioms ir dabartinėi generalinei vyresniajai seseriai Lorenzai, kuri paskutiniiais keleriais metais, nors esant mažam mokinių skaičiui, vis radosva galimybės siūsti mokytojas.

Mokyklą tiesiogiai išlaiko šv. Antano parapija. Prie mokslo priemonių pagerinimo daug prisidėdavo Tėvų - mokytojų sąjunga (PTA). Paskutiniu metu mokslo reikalais rūpinasi mokyklos komitetas (Educational board). Mokymo reikalams turi biblioteką, žemėlapių kompleksus, televizijos aparatą, filmų rodydymo aparatą ir visa, kas pradžios mokslui yra reikalinga. Mokslas pastatytas aukštai, ką galima matyti iš tarpamokyklinių konkursų. Šiais metais 6-to skyriaus mokinė Irena Černiūtė laimėjo aukščiausiąją premiją ir piniginę dovaną aktyvųsųjų mokyklų varžybose.

Parapijos klebono ir mokyklos komiteto tvirtas nusistatymas tęsti mokymą vietinėmis jėgomis duoda vilties, kad mokykla ir parapija išliks visam laikui.

J. D.

— Faktas, kad techniškai esame tapę viršžmogiais, bet moraliskai esame nusmukę žemiau bet kokio žmoniškumo. Aldous Huxley

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
RADIOJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASTIRKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

PUKI DOVANA SVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMIS
ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

ANTRA LAIDA
Išleido
LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBES
Mecenatas — Prel. Juozas Karalius
Naujas Testamentas yra praktiško formato kietas viršelis. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba. Mecenato dėka laida parduodama prieinama kaina.

Gaunama "DRAUGO" knygyne
Kaina — \$5.00
Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiams ir peršuntimui: (kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus).

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Siųskite užsakymus:

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-8500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries — \$28.00.

	Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje		25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur		23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje		28.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis		16.00	8.50		

• Redakcija straipsnius taisy savo nuofira. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 Pl. Justice, Ill. 599-0500

Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 82-čios ir California
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Pagal susitarimą. Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val pirm., ketv. 1 iki 7 popiet. antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSHERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

JOKS A
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 12 iki 4 val.

Ats PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA

DR. K. A. V. JUCAS

489-4441 — LO 1-4605
Jei neatliepia 561-1070
Ofis a a
2403 W. NORTH AVENUE
5214 N. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Viel telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad. tik susitarus.

DR. TERES KAZLAUSKAS

VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
9753 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60462
Val. — 446-6677
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto Olympe 2-4150

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuviai gydytojas)
3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDRIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. rytą iki 1 val. popiet.

Ofiso telef. RE 7-1106

Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave., kampas)

Val: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p.

Tik susitarus

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofis a a
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"

Val pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEJBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakare.

Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. v. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2653 W. 63rd Street
Tel. PRespect 8-1223

Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6106

DR. V. TUMASONIS

CHIRUGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus

Tel. Ofiso PR 6-6446

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet. Treč. ir šeštad., pagal susitarimą

Ofiso tel. 586-3166; namų 638-4860

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Avenue
Val: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5, šeštad. pagal susitarimą

Los Angeles lietuvių jaunimo ansamblis, dainuoja savo šventėje birželio 1 d. Diriguoja mokyt. Ona Razu-tienė. Nuotr. L. Kanto

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

ŠAULIŲ EILESE

Juozo Daumanto šaulių kuopos pirm. Kazimieras Karuža išvyko atostogų dvimėnės mėnesiams į Vakarų Europą. Žada aplankyti savo gimines, draugus ir pažįstamus, kurių turi: Anglijoje, Vakarų Vokietijoje, Italijoje — Romoje ir Prancūzijoje.

Šį straipsnį berašant, atėjo iš Anglijos laiškas, rašytas K. Karužo, kuris sveikina šaulių kuopos valdybą, šaulius ir draugus. Toliau rašo, kad kelionė gerai sekasi. Išbuves Paryžiuje apie savaitę ir kai kurias žymesnes istorines vietas aplankęs. Dabar jau rašas šį laišką iš Glasgow miesto Škotijos.

Kuopos pirmininkui atostogaujant, laikinai eina kuopos pirmininko pareigas Vladas Gily, ku-

ris su šaulių kuopos sporto ir jaunimo vadovu Br. Stančiku įtemp tai ruošia liepos mėnesį jaunimui ir senimui šaudymo išvyką į šaudyklą, kuri yra specialiai įrengta kalnuose. Pernai taip pat buvo atliktos iš sportinių ir karinių šautuvų šaudymo varžybos. Varžybas laimėjo jaunimas.

Reikia manyti, šiais metais dar daugiau dalyvaus šaudymo varžybose.

TRUMPAI

— Stud. Linas Kojelis, Liet. Kat. susivienijimo 42 kuopos sekretorius, yra išrinktas susivienijimo atstovu į 66-ji seimą, kuris įvyks liepos 6—9 dienomis Atlantic City, N.J. L. Kojelis vasa-

ros metu gavo darbą kongresmano Alfonso Bell įstaigoje Washington, D.C. Linas taip pat yra sutd. at-kų Los Angeles sk. pirmininku.

— Inž. Vytautas Čekanauskas, ALT-os, L.A. Sk. susirinkime birželio 15 d. buvo perrinktas pirmininku. Jis taip pat bus 1975-76 m. Pabaltijo tautų komiteto pirmininku.

— Apolonijs Ambrose, viena pirmųjų Šv. Kazimiero parapijos narių birželio 17 d. mirė nuo apdegimo. Tai antras šiais metais atsitikimas, kai ugnis pagauja moterų mailoninius rūbus, kurie, kaip parakas užsidega. A. Ambrose buvo veikli Kat

STIPRINA SOVIETŲ GALYBĘ

Komunistinės Kinijos kietas laikymasis Sovietų Sąjungos atžvilgiu vis dar labai jaudina rusus bolševikus. Karas su Kinija būtų labai sunkus vien jau todėl, kad Sibire labai mažai tūrėtų geresnių kelių. Tik vienintelė geležinkelio linija jungia Rusiją su jos tolimųjų rytų sritimis. Ji išvesta prie pačios sienos ir todėl gali būti labai lengvai kiniečių pažeista, nutraukta. Tokiu atveju praktiškai Rusija būtų atkirsta nuo Sibiro.

Užtat yra suprojektuota ir jau pradėta naujo transsibirinio geležinkelio statyba. Jai skirtas dygubas uždavinys: sumažinti Kinijos karinę grėsmę Rusijai ir padėti eksploatuoti didžiulius Sibiro gamtos turis. Nauja geležinkelio magistralinė linija vedama nuo Ust Kuto prie Lenos upės iki Komsomolsko miesto prie Amuro. Jos ilgis — 3145 kilometrų. Nauji bėgiai kirs Rytų Sibiro, Užbaikalės rajonus. Darbai vykdomi nuo 1967 metų. T. y. nuo santykių su kinais pasitvirtinimo. Reikės perkelti 222 milijonus kubinių metrų grunto, pastatyti 3136 pastatus, jų tarpe 142 tiltus, iškirsti 4 tunelius 25 km ilgio. Geležinkelio darbai turės būti baigti 1980 m.

Jau dabar prie naujojo geležinkelio statybos darbai dirba tam tikras skaičius lietuvių. Darbo sąlygos labai sunkios. Vietos daug kur neperžengiamos. Nemaža dalis darbininkų nuolat gyvena malūniniuose. Atrodo, kad lietuvių turės jėgti dar didesnį darbo jėgos įnašą. Šio jiems svetimo geležinkelio statybai. „Svytury“ Nr. 3 skelbia, atskiros Sovietų tautos turėsiančios savo jėgomis pastatyti naujas gyvenvietes. Lietuviams skirtas uždavinys pastatyti naują Uojano gyvenvietę ir rytus nuo Baikalo ežero. Šiame naujame mieste gyvens 2270 žmonių. Lietuvių statybiniams ji pradės statyti 1978 metais. Ar ši gyvenvietė bus apgyvendinta naujais tremtiniais — mūsų tautiečiai, nerašoma. Greičiausiai ne, nes sovietinių rusų vykdoma rusifikacijos politika verčia visas pavergtas tautas maišyti.

Bet ne vien tik šią naująją Sibiro gyvenvietę statė lietuviai. Tai pati Sovietų spauda skelbia, kad mūsų tautiečiai pokario metais atstatinėjo Leniną, Kijevą, Charkovą, Minską, Kalugą ir kitus Rusijos, Gudijos, Ukrainos miestus.

Nemažas lietuvių skaičius statė Toljoje — Volgos automobilių gamyklos pastatus. Kai šios statybos buvo baigtos, tie patys ir kiti lietuviai buvo pervežti prie Kamos upės, kur kuriamas naujas miestas su didžiulėmis automobilių gamyklomis. Šiuo metu čia dirba ir gyvena jau ketvirtis milijono žmonių. Šią naująją vietovę, įkurtą Nebarežnyje Čelny vijoje, Totorijoje, statė ne tik rusai, ukrainiečiai, gruzinai, latviai, bet ir lietuviai. Kažkada naujajai vergai užrašė savo vardus, pavardes ir gimtųjų miestus ant naujos, dar neįsistatytos sienos. Ten buvo kreida prašyti Lietuvos, Vilniaus, lygiai kaip Rygos, Ufos, Jerevanės, Taganrogo vardai. Elės pavardžių tarpe minima lietuvio Alekso Rutkausko, Antano Vasiliausko, Irenos Macutės vardai, pavardės. „Kamazą (naująjį miestą) stato visa šalis, visų respublikų pasiuntiniai“, rašo „Komjaunimo tiesoje“ Vachitas Manasyropovas.

Jau lietuvių darbo jėgų siuntimas darbas į tolimąsias Sov. Rusijos sritis tolimaisiais reikiškyns. Komunistinė spauda praneša, kad šių metų birželio 15 d. iš Vilniaus aerodromo į tolimąją Jakutiją buvo išsiųs-

ta „Jakutijos išvažiavimo būrio desantas“ — 500 rankų. Šia proga rašoma, kad mūsų studentai dirbs už Poliarinio rato — 1200 km. į šiaurę nuo Jakutsko. „Važiuoja patys darbščiausi, patys atkakliausi, „auksinių rankų“ žmonės. Jie statys garažus ir gyvenamuosius namus ant polių, ties kelius ir elektros linijas, vandentiekį. Jų užduotis — įsisavinti kapitalinių jėgų už 3 milijonus rublių“.

O kodėl gi šiuos naujus rusų ir jakutų miestus turi lietuviai ir kiti pavergtųjų tautų žmonės statyti? Juk Lietuvoje trūksta statybinių. Kodėl nevažiuoja jų statyti kad ir patys manšypovai? Ką jie sėdi Lietuvoje ir kitose rusų naujose kolonijose?

O gal okupuotoje Lietuvoje yra didžiulis specialistų ir amatininkų perteklius? Gal jie čia neturi ką veikti ir todėl patys prašosi į Sibirą ar Totoriją išsiųsti? Atsakymo vietoje pasiskaitykime ištraukėlę iš „Tarybinio mokytojo“ š. m. Nr. 8.

„Doris grauzia plunksnakočio galiuką ir dejuoja. — Kas tau? — paklausė susirūpinusi motina. — Ak, mes turime kažką apie amatininkystės išvystymą parašyti. Kaip seniau buvo ir kaip dabar... Motina, neilgai pagelvoję, padiktavo: „Seniau amatininkai keldavo po svietą, ieškodami darbo. Šiandien mes keliaujame po svietą, ieškodami amatininkų“...“

Taigi amatininkų ir kitokių specialistų Lietuvoje labai trūksta. Tai patvirtina ne tikai liudininkai, bet ir pati sovietinė spauda. Iš kur jų pakankamai gali būti, kai juos nuolat išsiunčia į Rusijos gilumą, rusams įmonių ar miestų statyti.

Bet grįžkime prie Rusijos-Kinijos santykių, kurie ypatingai labai įtempti nuo 1969 metų ir niekad neatsilūgsta. Tuo tarpu, kai ilgoji valstybių siena iš abiejų pusių apstatyta smarkiai ginkluotomis divizionais, kraštų viduje ir užsienyje keliamos nuotikos prieš priešus. Sovietai, patys pasiglenžę daugybę nerusų žemių, mongoliškai — kiniskomis kilmės tautas įskaitant, įsigalėję kinijoje Mongolijoje, puola kiniečius komunistus, kodėl jie užėmė Tibetą, buvo užpuolę Indiją, užvaldė Mandčuriją, pastaruoju metu įsigalėjo Indokinijoje ir ketina užimti Taivano salą. Patys paminėję bet kokias žmonių teises, užstoja „kenčiančią Kinijos liaudį“. Pagaliau bolševikai, žiauriausiai persekiodami religiją ir tikinčiuosius, priekaištauja Mao komunistams dėl Konfucijaus mokslo persekiojimo.

Bet ir Mao komunistai nesnaudžia. Maoizmas pamažu vis labiau virsta į užsienį „eksportuojama preke“. Vis daugiau greta rusiškų komunizmo sekėjų, atsiranda Mao komunistų Prancūzijoje, Italijoje, Portugalijoje, Vakarų Vokietijoje, Austrijoje ir kituose Vakarų kraštuose.

Nors kinai iš esmės yra labai mandagūs žmonės, tačiau dabartinis Rusijos vadus jie neigiamai koneveikia, išjuokia, nors tas valstybių santykiuose ir nėra leistina. Konkretus pavyzdys paskutiniu metu iš komunistinės Kinijos sferų paskelbtas anekdotas.

Brežnevas išėjo pasivaikščioti išilgai ilgosios Sovietų Sąjungos — komunistinės Kinijos sienos. Laikydamas rankoje ryšį, jis vedasi ožką. — Kur eini tu, kartu su savo kiaule? — klausia anapus sienos atsiradęs Mao. — Bet, drauge, juk tai ne kiaulė, praneša, kad šių metų birželio 15 d. iš Vilniaus aerodromo į tolimąją Jakutiją buvo išsiųs-

Maskva, norėdama įsigalėti visame pasaulyje, stengiasi įsistiprinti svarbesniuose punktuose, ypač uostuose, kurie jai būtų atramos taškai jos siekimuose. Vienas tokių kraštų yra Bengalija (Bengladeš), kuri atsisiskyrė nuo Pakistano.

Kai 1947 m. Indija atsiskyrė nuo Anglijos, ji suskilo į dvi dalis — Indiją ir Pakistaną. Suskilimo priežastis — religija. Dabar Indijos gyventojai yra daugiausia indusai, o Pakistano — musulmonai. Pakistano rytinė dalis — Bengalija — buvo atskirta nuo pagrindinio Pakistano per 1000 km. atstumo. Nors Bengalija turėjo daugiau gyventojų, negu Pakistanas, bet Pakistanas tą provinciją laikė kaip koloniją. Dėlto iškilo nesutarimai ir civilinis karas. Jis prasidėjo 1971 m. kovo 26 d. Kai Bengalijos didžiausios partijos — Awami lygos vadas šeikas M. Rahman Bengaliją, arba Rytų Pakistaną, paskelbė nepriklausoma valstybe. To konflikto metu Rahman buvo areštuotas ir internuotas Vakarų Pakistane. Keli milijonai bengalų pabėgo į Indiją. Indijos ir Sovietų Sąjungos pagalba Bengalija išėjo laimėtoja ir tapo respublika, pasivadinus Bengladeš.

Maskva Bengalijai anksčiau padėjo per Indiją, vėliau tiesiogiai. Tiesioginė parama uostų ir Bengalijos įlankos išvalymas nuo minų ir paskandintų laivų. Tą darbą Sovietai atliko per porą metų. Jie išėmė daug minų ir išklė 17 paskandintų laivų, pradedant 15,000 tonų laivų ir baigiant kelių tonų baržomis.

Sovietai iš Bengalijos įlankos pasitraukė anksčiau, nes bengalai jų nemėgo. Taip pat Sovietų buvimas Bengalijoje sunkino Kinijai pripažinti Bengalijos valstybę. Sovietai taip pat nusiskundė, kad bengalai jų darbo neįvertino. Maskva sako, kad jie rusams buvo nenuoširdūs, nors rusai tą darbą jiems atliko veltui. Ar veltui — paaiškės vėliau. Bengalijos įlanka su jos uostais labai masina Maskvą, norinčią dominuoti Indijos vandenynė.

Maskvos ir Bengalijos santykiai Maskva rėmė Indijos įsikimimą į Pakistaną ne tiek dėl noro sukurti naują valstybę, kiek to krašto išsilaisvinimui iš prispaudos, kaip Maskvos kariniai šaltiniai sako. Kiekvienas karas, kuris vedamas liaudies dėl laisvės ir socialinės pažangos, dėl išsilaisvinimo iš išnaudojimo ir tautinės prispaudos ar savo valstybės gynimo nuo užpuolėjų. Tautinio išsilaisvinimo karas

MASKVA IR BENGALIJA

Norą įsivrauti Bengalijos uostuose

J. VAICELIČNAS

prieš okupantą, yra prieš jo okupacines pajėgas (P. C. 1975. III-IV, 56 p.).

Sovietai, norėdami pasigirti naujai Bengalijos valstybei, pradėjo siūlyti savo patarnavimus. Jie pirmieji pripažino to krašto nepriklausomybę ir 1972 m. sausio 24 d. užmezgė diplomatinis santykius. Tai buvo praėję tik 12 dienų, kai Rahman grįžo iš Pakistano nelaisvės ir perėmė valdymą. Vasario 6 d. Rahman buvo pakviestas į Maskvą, o vasario 7 d. Sovietai atidarė oro susisiekimo liniją iš Maskvos į Dacca. Sovietų ambasada Dacchoje sudarė 90 asmenų, kurių daugumas mokėjo vietos kalbą. Dar vasario mėnesį buvo pasirašyta Maskvos — Daccos prekybos sutartis. Maskva Bengalijai padovanojo įvairių lėktuvų, helikopterų ir eskadrilę Mig naikintuvų. Rusai apmokė Bengalijos lakūnus.

Po M. Rahman apsilankymo Maskvoje buvo išleistas komunistas, kuriame pasakyta, kad sovietai padėjo Bengalijai išsikvoti laisvę ir kad padės ir ateityje. Tas rodo, kas yra Bengalijos draugas ir kas priešinys. Taip pat pasakyta, kad Maskva — Dacca palaikys politinius, kultūrinius santykius, bet tuos santykius palaikys ir tų kraštų jaunimo organizacijos.

Vidus reikalai

Nors Maskva — Dacca turėjo draugiškus santykius, bet Maskva naujai valstybei ekonomiskai padėti negalėjo, nes nebuvo pajėgi. Maskvos pagalbos prašė S. Vietnamas, arabų kraštai, Indija. Bengalijai galėjo padėti tik savo technika ir aptarnau-

Indira Gandhi, beveik absoliutė valdovė 600 milijonų Indijos gyventojų, buvo teismo apkaltinta savo provincijoje prisidėjusi prie rinkimų klastojimo ir tokiu būdu buvusi neteisėtai išrinkta į parlamentą. Premjerė šį nutarimą apeliavo į aukščiausiąjį krašto teisumą ir įsakė sustiprinti opozicionierius.

jančių personalu. 1973 m., kada Bengalijos gyventojai badavo, Maskva mažai ką jiems padėjo. Badaujantieji bengalai daugiau duonos gavo iš Amerikos.

Prie visokios paramos Bengalijai Maskva davė paramos ir pasiūlymais. Ji siūlė, kad į krašto valdymą būtų įtraukti visi kairieji ir dešinieji, kad krašte būtų demokratija. Bet Rahman pasirinko socializmą, kuris yra kiek panašus į Anglijos darbiečių ar Indijos nacionalinio kongreso partijos nuostatus. Kai Rahman į savo vyriausybę nesutiko priimti komunistų, tie pradėjo jį pulti ne tik dėl komunistų atstūmimo, bet ir dėl priėmimo ekonominės paramos iš Amerikos.

1973 m. įvyko rinkimai į parlamentą. Rahman vadovaujama Awami lyga laimėjo 292 vietas iš 300. Komunistai dėl to pralaimėjimo buvo labai nepatenkinti ir jų atstovai išvyko į Maskvą skųstis. Bet Maskva jiems nieko negalėjo padėti, o tik patarė toliau kovoti dėl savo teisių. Dabar komunistai pareikalavo, kad Awami lyga su komunistais sudarytų jungtinį frontą. Kai ir tas jiems nepavyko, komunistų vadas M. Singh viešai pareikalavo, kad Rahman į vyriausybę priimtų ir komunistus. Taip pat pasakė, kad Bengalijai parlamentas nereikalingas, nes čia nėra labai turtingų žmonių. Rahman atmetė visus komunistų siūlymus. Dabar jis suspendavo konstituciją, paleido parlamentą ir perėmė kraštą valdyti diktatoriškai. Tai buvo smūgis ne tik komunistams, bet ir Maskvai.

Platesnis horizontas

Nesikaitant reikalų Bengalijoje, Maskva norėjo pagerinti santykius su Pakistanu. Pralaimėjęs karą, Pakistano prezidentas Y. Khan turėjo pasitraukti. Jo vietą užėmė Z. Bhutto, Pakistano liaudies partijos pirmininkas. Maskva norėjo Pakistaną sutaisyti su Indija ir Bengalija, bet tai nepavyko. Pakistanas porą metų nepripažino Bengalijos ir su Kinijos pagalba neįleido jo į Jungtines Tautas. Bhutto pirmą vizitą padarė kom. Kinijai, kuri Pakistaną palaikė karu metu. Taip pat buvo atviros durys santykiams su JAV. 1972 m. sausio mėnesį Pakistanas pasitraukė iš Britų bendruomenės ir netrukus iš SEATO.

Vėliau Bhutto susitiko su Indijos premjere I. Gandhi. Buvo sprendžiami reikalai Pakistano belaisvių, kurių Indijoje buvo per 93,000. Indija tuos belaisvius užlaikė, kad Pakistanas

Vakarų Vokietijos turistai dažnai lankosi Japonijoje. Čia matome jų vieną grupę. Priešakyje eina finansų ministras Hans Apel.

PIETRYČIŲ AZIJOS ATEITIS

Reikia daugiau pasitikėti savo jėgomis

K. TAUTKUS

Be išpūstos reklamos ir pasiūlymų, kurie antroje pusėje Malajijos sostinėje, Kuala Lumpur mieste, buvo susirinkę pietrytinės Azijos valstybių užsienio reikalų ministrai, susirinkime nedalyvavo tik abiejų Vietnamų, Kambodijos ir Laos valdžios atstovai.

Ministrai svarstė pietrytinės Azijos ateitį. Daug dėmesio buvo skirta klausimui, kokia pietryčių Azijos ateitis. Minėtą klausimą labiausiai kelia ir aiškina Tajaus Konferencijoje dalyvavo Tajaus, Burmos, Indonezijos ir Malajijos užsienio reikalų ministrai. Apsvarstius ir išdiskutavus esamą padėtį, buvo nutarta ne kelti panikos, pasitikėti daugiau savo, o ne kitų jėgomis.

Konferencijoje paaiškėjo, kad SEATO apsigynimo paktas, panašus į NATO, yra praktiškai miręs ir apie jį ateityje nebus kalbama. Seato pakto tik Amerika iki šiol dar šiek tiek rūpi-

greičiau pripažinti Bengalijos valstybę. Pakistanas užlaikė per 150,000 Bengalijos žmonių, kurie norėjo grįžti į savo kraštą.

Spaudžiant Maskvai ir islaminei konferencijai, kuri įvyko 1974 m. vasario mėnesį Lahore, Pakistane, Bhutto turėjo pripažinti Bengalijos valstybę. Toje konferencijoje dalyvavo ir Rahman.

Maskva nenustojia vilties sukomunistinti Bengaliją. Ji norėtų, kad Awami lygos kairysis sparnas atskiltų ir susijungtų su komunistais. Jei į Bengalijos vyriausybę įeitytų ir komunistai, Maskva Bengalijai duotų didesnę ekonominę paramą. O su ta parama Maskva čia keltų kovą į jos uostus, kurie Maskvai yra labai reikalingi.

nos ir domėjosi jam priklausančiais kraštais. Amerika apsigynimo pakto nustos domėtis, kai bus ištraukti paskutiniai daliniai iš Tajaus teritorijoj esančių bazių ateinančių kovo mėnesių metu. Po Vietnamo, Kambodijos ir Laos tragedijos pietrytinės Azijos padėtis, pasitraukus Amerikos daliniams iš Tajaus, turėtų visiškai pasikeisti.

Antrojo pasaulinio karo metu šie kraštai buvo užimti japonų. Kad dabar juos užims komunistai, dar negalvojama. Bet galimūmai gali būti, žinoma, tik po sunkesnių kovų. Demokratiniais rinkimais komunistams laimėti tuose kraštuose nėra jokių galimybių. Visai kas kita kovos ir ginklų jėgomis. Visose išmėtytosiose salose ir žemynų komunistų ir jų simpatikų priskaičiuojama apie tris milijonus, bet raminausi, kad ir komunistai nėra vieningi. Pastebėtas aiškus nesutarimas tarp Pekino ir Hanojaus. Ginklais jau apsikopoję Kambodijos ir Pietų Vietnamo komunistai.

Pekino — Maskvos interesų susikryžavimas

Konferencijoje buvo diskutuotos kalbos, kad Sovietai prašo ir gaus Pietų Vietnamo Cam Rahn įlankoje įsikurti savo laivynui bazę. Tas reikštų nemalonų akibroštą Pekinui. Kinai viską daro, kad nebūtų rusų apsupti ir kad Vietnamas nebūtų stiprioji Maskvos įtakoj. Matomas tiems kraštams pavojus yra didelis. Nematyti šiuo metu tų laisvų kraštų laisvei pavojaus sumažėjimo.

Ne tik iš Maskvos, bet ir iš Pekino ginklai ir ištreniruoti (Nukelta į 5 pusl.)

GĖLĖS PO AŽUOLU

NOVELĖ

MYK. VENCLAUSKAS

Ji ėjo sulėtintais, pavargusiais žingsniais. Iki namų nebuvo nė puskilometro. Staiga iš keliuko į viekelį įsuko neaukšto ūgio, ūsuotas žmogus.

— Kurgi ne, tas pats! Vis su pypke dantys ir su lazda po pažastim. Visad, rodos, turį už žando kandžių žodžių kiekvienam, kas jam ne prie širdies. Tai jų artimiausias kaimynas, mažametis Dapkus. Be abejo, jis žino jos nusikaltimą... Ji pajuto, kad jos skruostai užkaito. Bėgti? Bet kur? Vis tiek pamatys, pažins... O gal jis jos nesmerks? Kas žino, kurioje pusėje jis dabar yra? Ji bandė užsismaukti skarą labiau ant akių, kad neatpažintų. Tikriausiai neatpažins. Ko čia be reikalo jaudintis! Bet kai ūkininkas priartėjo, įsimeigė į ją akis ir sustojo.

— Nagi, ar mano akys meluoja, ar čia mūsų Jonė pareina?

— Labas vakaras, kaimyne, — norėjo nuolankiai pasveikinti jį užkalbintoji, bet gerkle lyg išdžiūvusi susispaudė, tik keisti garsai išsprūdo — lyg ne jos balsas — ir ji atsikrenkštusi norėjo eiti pro šalį. — Na, tai jau palauk, meldžiamoji... kur jau taip skubi? — tarė, atsigręždamas į praeinančią, Dapkus. — Nam, kaimyne, atsakė stabtelėjusi Jonė. — Nam? Hm... Kažin ką ten berasi? O juk kas

buvo, tai pati žinai — kas su jais atsitiko.

Jonė nuleido galvą, norėjo kažką atsakyti, bet nerado žodžių, tik akys beregint pritvinko ašarų ir nebetildamos dvi iškrito ir nuriedėjo per skruostus.

— Verk, verk, yra ko. Ar žinai viską, kas čia atsitiko? Tur būt, žinai?

Jonė stovėjo vietoje, negalėdama nei pajudėti, nei atverti burnos, — tiek daug buvo įskaudinimo, pažeminimo ir neteisybės sukaupta tuose kaimyno žodžiuose.

— Tai ką manai dabar daryti? — klausė lyg ir vėl norėdamas ją įžeisti, nes sakydamas pabrėžė žodį dabar.

Ji ir vėl negalėjo prašnekti.

— Tik jau mesk savo seną amatą! — tęsė Dapkus, patraukdamas pypkę ir permesdamas ją akimis nuo galvos iki kojų.

— Tai matai, kaip jie tau atsilygino už gerus darbelius! Labanaktis. Turiu skubėti į seniūnijos susirinkimą. Jau ir taip pavėlavau. Pasimatysim gal.

Ir žengtelėjęs vėl atsigręžė ir kažkodėl pasakė:

— Pas mus dabar gerai gyventi! Visko turim. Liaudžiai viskas.

Bet Jonė nebeatsigręžė, lyg būtų negirdėjusi, bet patyliu svarstė, kodėl jis taip pasakė? Ar jis toks baisylos komunistas, ar čia tik užmaskuotas sarkazmas?

— Štai koks pirmas kaimyno pasveikinimas!

Bet ir ne vienintelis buvo toks. Eidama pro Burinių kaimą, norėjo užteiti pas ūkininką ir paprašyti duonos, nes buvo alkana, o namie ar ką ras ji nežinojo. Pratusi buvo kentėti nedavalgumą Sibire, bet šyrį

ji tik gabalėlį duonos gavo nepįžįstam kaime ir atsigėrė vandens iš upelio, pakritusi ant šlapio kranto. Pasiekusi pirmą kaimo sodybą, Jonė pamatė jos pažįstamą Uršulę — ji su vyrų buvo palvėrko kumečiai, o kumetynas — aplūžusi pirkelė — dunksojo arti jų sodybos, už Piliuko pievos. Dabar Uršulė mažame prūdyje plovė bulves, judindama krepšį vandenį.

— Gal ji čia dabar tarnauja? Ak, kad kas duotų keptą bulvę! — pagalvojo Jonė prisiminusi, kai ji, vaikas būdama, kepė bulves su kitais vaikais, ir buvo beinanti prašyti. Kaip tyčia atsitisė nuo krepšio Uršulė ir įsimeigė į ją akis. Ir taip smalsiai ėmė į ją žiūrėti, kad ši sumišo ir susilaikė.

— Kas dabar čia? Lyg matyta?

— Ar nebeįėjusi, Uršule, Jonės?

— Na! — tarė įsispręsdama Uršulė, — tai kam dabar bus eilė į kapus? Už ką, sakyk, tave išvežė, juk tu buvai jų draugė? Ne su geru, tur būt, čia švais-taisi, a?

Jonė nieko nebeatsakė, ėjo ir nuėjo toliau, kad tik nieko nebematytų ir nebegirdėtų. Nebandė užteiti nė paskirus ūkininkus.

— Ar visur jau taip ir bus, ir amžinai? Ji eis, kaip tas legendų amžinasis žydas, visų rūšių žodžių ir smerkiančių žvilgsnių pavaroma šalin? Tas pats juk buvo ir Kaune, kai norėjo gauti darbo. Ji baigusi gimnaziją, juk galėtų dirbti kur raštinėje, kad ir eiline registratore, ar pagaliau valytoja, bet negavo buto — niekas ir kalbėt nenorėjo, nes ji Sibiro kalinė, liaudies priešas... O čia gal visi mano ji tyčia atsiųsta provo-kuoti žmones?

(Bus daugiau)

Cicero, Ill., aukšt. lit. mokyklos 1974-75 mokslo metų tėvų komitetas su mokyklos vadovybe. Iš kairės sėdi: pirm. inž. J. Arštikys, V. Biehnė, direktorius kun. dr. A. Juška, E. Račkauskienė, Stovi: J. Grigaliūnas, inspektorė A. Klorienė, S. Tamošiūnienė, K. Razma ir M. Gabalienė. Nėra D. Milūnienė ir Vac. Laniausko. Nuotr. J. Kuprio

ESTAI RUOŠIA PABALTIEČIŲ FESTIVALI

Pasikalbėjimas su dr. Imre Pagi

Chicagoje yra apie tūkstantis estų, įskaitant visus, gyvenančius 100 mylių nuotolyje nuo miesto. Jie susitelkę į du sąjūdžius: Estų sąjungą Chicagoje ir Estų namus netoli Wheeling, Ill. Vieno iš tų sąjūdžių — Estų namų — vadovybėje yra veterinarijos gydytojas dr. Imre Pagi, baigęs Michigano valstybinį universitetą. Jis draugiškai nusiteikęs lietuvių atžvilgiu. Dirbo gyvulių ligoninėje Marquette Parko rajone ir turėjo progos su lietuvišiais daugiau susitikti. Jis pasakojo apie estus išsivius.

Po II pasaulinio karo į JAV atvyko apie 12,000 estų. Spėjama, kad iš viso JAV-se yra apie 100,000 estų, bet ankstyvesni ateivių jaunimas gerokai suamerikonišes.

— Ar turite estų laikraščius JAV-se?

— New Yorke leidžiamas savaitraštis "Vaba Esti Sona" (Laisvas estų žodis). Kitas laikraštis yra leidžiamas Toronte.

— Kaip su mokyklomis?

— Turime įvairiose JAV vietose. Daugiausia Toronte, kur yra apie 400 vaikų. Bet tai vis tik papildomos — estų kalbos, estų kultūros mokyklos. Švedijoje—Stockholme ir Goteberge — turime dvi estų mokyklas, kur išinamas pradžios mokyklų 6 m. kursas. Dėstomoji kalba estų.

— Ar Chicagoje turite kokių žymesnių kultūrinių?

— Turime žinomą teolą dr. Artur Voobus, kuris dirba Chicago universitete ir kuris yra daręs tyrinėjimus senų rankraščių Širijoje, Irake, Turkijoje. Jis turi tų kraštų vyriausybės leidimus lankyti įvairias vietas. Studijavo pirminius Šv. Rašto tekstus originalia kalba.

— Kokias informacijas dabar gaunate ir okupuotos Estijos?

— Žmonės verčiasi kaip gali. Jiems viena paguoda, kad jie gali stebėti Suomijos televiziją, supranta suomių kalbą. To neturi latviai ir lietuviai. Okupantai kietai estams, latviams ir lietuviams. Rytinėse industrinėse Estijos srityse, kaip Varva, yra jau gal apie 90 procentų rusų, masiškai prievėžti. Ten iš tokių ypatingų uolų gaunamas žibalas, svarbus pramonės rajonas. Vykdomas ru-

PIETRYČIŲ AZIJOE

(Atkelta iš 3 pusl.)

partizanai, net Kubos mokyklose paruošti teroristai, siunčiami darbams į ginkluotiems veiksams į Tailandą, Burmą, Indonėziją ir Malaziją. Jiems pastoti kelia griebiamasi diplomatinį priemonių su didžiausiu ginklų siuntėju Pekinu. Paskubomis daromi žygiai rasti kalbą, užmegsti diplomatinis santykius, pasižadant nesikišti vieniems į kitų vidaus reikalus.

Nors sunku tikėtis, kad komunistai, pasizadėję ir raštu susitarę apie nesikišimą į kitų vidaus reikalus, nesikištų ir savo pažadus vykdyti. Bet bandyti pietryčių Azijai reikia, nes kito kelio nėra.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford. Conn.

TRAGISKASIS BIRŽELIS

Didžiai skaudė ir liūdina yra Tėvynės praeitis ir dabartinė jos buitis. Lietuvos kankinių išvežimai — pasiliko nepamirštami. Jie, kasmet, primins mūsų tautai, anas siaubingas ir sielvartingas Juodojo birželio, gedulo dienas. Šio baisaus teroro sukaktis buvo paminėta birželio 15 d. pamaldomis Švč. Trejybės bažnyčioje. Iškilmingas šv. Mišias (užprašytas LB), atliko kun. Vytautas Bitinas. Ta proga pasakė pamokslą ir perskaitė miesto mero G. Athanson proklamaciją. Mišrus choras, vadov. muz. J. Petkaičio, sol. I. Petkaitienė ir dr. I. Alis giedojo tikrai gražiai. Bažnyčioje dalyvavo meras G. Athanson, organizacijos ir visuomenė. Prieš Mišias, mažieji skautai įnešė tautiškų spalvų gėles, išremtųjų ir nukankintųjų pagerbimui. Pamaldos baigtos Amerikos, Lietuvos himnais ir giesme Apsaugok Aukščiausias.

Po šv. Mišių, parapijos salėje

— Girdėjau, kad estai šią vasarą ruošia Baltiečių festivalį. Kaip su juo?

— Jį turėsime estų namuose liepos 12 d. Prasidės 2 val. p.p., o programa — 5 v. Pakviesti ir lietuviai bei latviai. Invokaciją sukalbės kun. V. Bagdanavičius. Latvių vaikų žurnalo "Mazputins" redaktorius Laimonis Streips kalbės apie tautinės kultūros išlikimą, dainuos jungtinis estų choras, šoks Lietuvių Jaunimo centro šokėjų ansamblis, bus taip pat latvių šokėjai ir estų moterų dvigubas kvartetas.

Prie estų namų yra 6.5 akrų parkas, kuriame vyks visa programa, bet, jei bus lietaus, tai ją turėsime estų namų salėje. Galiau dar pridėti, kad estai čia savo namus įkūrė 1967 m., nusipirkę farmą už 45,000 dol. su namu. 1970-1972 m. pasistatė salę 250 vietų. Tam reikaliui estai sudėjo 65,000 dolerių. Vėliau dar įvedė mės naujų pagerinimų. Visa ta naujoji salė kainavo 100,000 dol. Salė visa išmokėta. Žemės paskola taip pat baigiama mokėti, beliko apie 19,000 dol.

— Kaip su estų religiniu gyvenimu?

— Chicagoje turime 3 liuteronų bažnyčias. Kas mėnesį estų namuose turime pamaldas. Ypač vasarą jos yra gausiai lankomos. Mūsų vyskupas ir mūsų bažnyčios galva yra Stockholme ir ten yra spausdinamos religinės knygos. Turime ir truputį estų katalikų.

J. Pr.

Brangiai

A. + A. ROMUTEI mirus,
nuoširdi užuojauta ADAI ir DOMUI MISIULIAMS ir ŠEIMAI.

Irena ir Kazys Miecevičiai
Eglė ir Jonas Vilučiai

A. + A.

Anastazijai Račiūnaitei - Vėbrienei
mirus, EUGENIJAI DAUGIRDIENEI su VYRU, GRAŽINAI VALAITIENEI su šeima, ONUTEI RACIŪNAITEI ir visiems artimiesiems reiškiamo gilų užuojautą.

Bronė ir Kazys Pabedinskai

A. + A. IGNIUI DEKSNIUI mirus,

ŽMONAI, DUKROMS, SŪNUMS ir KYBARTAMS reiškiamo gilų užuojautą.

Alfonsas ir Leopoldas Mureliai

prie kavutės, pabendrauta su draugais bei senai matytais pažįstamais. Čia dalyvavo meras G. Athanson, kuris pasišnekučiavo kartu su mūsikiškais.

Baisusis birželis buvo primintinas ir amerikiečiams. LB atstovai: pirm. S. Zabulis, tarybos narys A. Dzikas, D. Banevičienė ir D. Šlogerytė aplankė miesto merą G. Athanson, birželio 10 d. ir audiencijos laikui, dovanojo jam puošnią tautinę juostą. Meras pasirašė proklamaciją.

Birželio 14 d. nuoseklus Stepono Zabulio straipsnis apie Lietuvos praeitį ir dabartinę padėtį til-

po "The Hartford Times". Taip pat Albinas Belazarienės gilaus turinio laiškas buvo paskelbti "The Hartford Times" birželio 14 d. ir "The Hartford Courant" birž. 15 d. Be to, ji pasiuntė išsamias žinias apie Lietuvą ir "Catholic Transcript".

Siaubingą birželį paminėjo A. Dragunevičius ir A. Dzikas lietuvių radijo programoj birželio 15 d. Minėjimo dalį atliko patriotiškomis dainomis rašytojos B. Pūkelevičiūtės eilėraščiu — "Paskutinis birželis" ir Lietuvos skaudžių įvykių apžvalgomis bei politinių žinių ištraukomis iš

ONA BAUKUS

PO TĖVAIS LEVECKAITE

Gyveno 5921 South Fairfield Ave., Chicago, Illinois. Mirė birželio 27 d. 1975 m., sulaukusi 67 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 25 metus. Pasiliko dideliame nuliūdime dukra Valentina Dailidienė, žentas Zigmantas, du sūnūs — Kostas ir Mindaugas, marti Olimpija, keturi anūkai. Lietuvoje liko sesuo Petė ir brolis Antanas. Priklausė prie Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės. Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 South Western Avenue. Laidotuvės įvyks pirmadienį, birželio 30 d. iš koplyčios 10:00 val. ryto bus atlydėta į Gimimo Švč. Mergelės Marijos parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuliūdę: Dukra, sūnūs, anūkai ir kiti giminės. Laidotuvių direkt. Mažeika-Evans — Telef. RE 7-8600.

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.

STASYS ČINIKAS

Jau suėjo dveji metai, kai aš netekau mano brangaus vyro. Mirė 1973 m. iešos mėn. 1 dieną.

Nors laikas tęsiasi, bet aš jo niekada negalėsiu užmiršti. Lai gailėstingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos liepos mėn. 4 dieną 8 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai prašau draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldos ir kartu su manim pasimelsti už a. a. Stasio Činiko sielą.

Pasilieka skausmo prislėgta —

Žmona SOFIJA

A. + A.

ALFONSAS PETKEVIČIUS

Gyveno 131st Street ir Archer Road, Lemont, Illinois. Mirė birželio 27 d., 1975 m., 8:00 val. vakare, sulaukęs 57 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Telšių apskritys, Varnių parapijos. Amerikoje išgyveno 22 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Frieda, po tėvais Zander, sesuo Pranciška Širdienė ir jos šeima, o Lietuvoje liko sesuo Ona Užkurienė su šeima ir brolis Petras su šeima, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 South Western Avenue. Laidotuvės įvyks antradienį, liepos 1 d. iš koplyčios 10:30 val. ryto bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sesuo, brolis ir visi kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Mažeika-Evans — Telef. RE 7-8600.

SEPTYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A. Petras Šatkus

Birželio 30-tą d. sueina 7 metai, kai mylimas vyras, tėvas ir senelis užbaigė šios žemės kelionę.

Negalin užmiršti tėvų mūsų brangius, nes buvau malonus gyvenimo draugas ir pavyzdingas tėvas.

Prisimenant šią liūdną sukaktį šv. Mišios bus atnašaujamos birž. 30-tą d. Šv. Antano bažnyčioje, Ciceroje.

Liūdinti žmona A. Šalkienė
ir dukterys

DRAUGAS, pirmadienis, 1975 m. birželio mėn. 30 d.

5

laikraščiu. Tragiškojo birželio paminėjimą užbaigė "Tremtinių išvežtųjų giesmė (žodž. B. Brazdionio, muz. V. Jakubėno). Siaubingos praėities ir dabartinės padėties nepalankūs mums

M. Petrauskienė

Nei pati mirtis niekada nenutrauks ryšio su mūsų brangiuoju, mylimu

dr. Vladu Kuzmu,

kuris užgeso prieš 15 metų — 1960 m. liepos 3 d., teturėdamas 44 m. amžiaus.

Jis visą laiką pasiliks gyvas mūsų mintyse ir širdyse. Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos ketvirtadienį, liepos 3 d., 8 val. ryto, T. Jėzuitų koplyčioje, 5620 S. Claremont Ave., Chicagoje.

Giliai liūdintieji: Žmona, duklė su šeima, sūnus, sesuo su šeima, brolis ir kiti giminės

Laidotuvių direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYNS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GROvenhill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6877

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

1348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APILINK MUS

Chicagoje ir apylinkėse

LIETUVISKOS OPEROS

× Prof. Vytautas Vardys jubiliejinę at-kų stovyklą skaitys paskaitą "Komunistinių tautų politika Lietuvoje", o dr. Vytautas Vygantas — "Povaitkaninės Bažnyčios pulsas pasauly ir mūsų buty". Vysk. V. Brizgys yra taip pat pasizadėjęs dalyvauti stovykloje.

× Dr. Domas Giedraitis V-jai Tautinių šokių šventei lėšų telkimo kom. pirm, praneša, kad šį rudenį ruoš šventės rėmėjų banketą.

× "Elitinės mažumos sutelkimas misijai bendrinėje studentų masėje", tokią temą svarstys aptars studentai Lietuvių fronto bičiulių stovykloje, kuri prasideda šį savaitgalį Kennebunkporte, Maine.

× Jubiliejinę atelitininkų stovyklą Dainavoje dr. K. Keblys skaitys paskaitą "Kultūriniai mūsų uždaviniai, atsivėlgiant į Lietuvos ir išeivijos padėtį". Jo konferentų bus Jurgis Bradūnas.

× Cicero Šv. Antano parap. mokyklos 1926 m. laidos abiturientai kitais metais švenčia 50 m. sukaktį, nuo mokyklos baigimo. Tuo rūpinasi Stanciušas, Ignatavičius, Rakauskas, Milašius, Radauskas.

× Dr. Julius A. Ramonas, nuoširdus "Draugo" skaitytojas, šiuo metu lankosi Ispanijoje, iš kur prisuntė dienraščiu ir skaitytojams sveikinimus.

× Aleksandras Nelsas, Fullerton, Calif., yra nuolatinis "Draugo" rėmėjas. Ir dabar, atnaujinamas prenumeratą, prisuntė 7 dol. auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× Dr. Laimutė O. Griniūtė, atnaujinama prenumeratą, parėmė savo dienraštį auką. Dėkui.

× Aukų po 2 dol. prisuntė: F. Kasperavičius, O. Milius; 1 dol. — K. Kasputis. Ačiū.

Chicago Aukšt. lit. mokyklos XXIV abit. laidos vardu atsiųskian Vytas Jozaitis.

Nuotr. V. Jasinevičiaus

× IS ROMOS, ITALIJOS yra gauta jaunosios LOZORAITYTES piešinių rengiamai vaikų iki 14 metų amžiaus meno parodai, kuri įvyks ateinančių rudenį Chicagoje. Darbus dar galima siųsti G. Meiluvienėi, 4523 S. Rockwell St., Chicago, IL 60632 (pr.)

× Kiekvienas spaudos bendradarbis gaus naudingą informaciją naujoje knygoje "Žurnalistas", kurią parašė 30 pirmųjų mūsų laikraštinių ir įvairių specialistų. Gaunama "Drauge", kaina 6 dol (pr.)

GILIOS MINTIES DRAMA

Pagarsėjęs veikalas "A Raisin in the Sun", pradėtas statyti Broadway scenoje, vėliau paverstas filmu, dabar statomas "Forum" teatre, Chicago pietvakariuose. Dramoje pasisakoma prieš negimusio žudymą, keliamas rasių sugyvenimas, išryškina pagarbą žmogui, sprendžiamos generacijų problemos.

Lietuvių Opera, baigdama savo dainavimo sezoną, su savo mecenatais ir visais talkininkais turėjo savo metinę vakarienę, apie kurią jau buvo rašyta. Joje, be gausios pačių dainininkų šeimos, dalyvavo garbės svečiai Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir Simas Kudirka. Neilgai užsitęsiosios programos metu, be padėkų ir tai progai būtinai reikalingos dalies, kurią sumaniai vedė sol. Stasys Baras, kalbėjo kons. J. Daužvardienė apie lietuvių kūrybos reikalingumą, prof. V. Marijošius išskėlė menininko atsakomybę prieš visuomenę ir prieš patį meną, kartu pabrėždamas Operos mecenatų didžiulę reikšmę, gi Simas Kudirka priminė mums vienybės, budėjimo ir laisvės kovos dvasios būtinumą. Vakaro metu buvo apdovanoti žurnalistas Jurgis Janušaitis ir Alfonsas Nakas, rašą apie Operą jau visą dešimtmetį. Be to, specialiai buvo išskirtas Simas Kudirka, kuriam Opera įteikė dovaną su įgraviruotomis jo monogramos raidėmis, Gedimino stulpais ir

Inz. Gasparas Kazlauskas iš Los Angeles, pirmasis lietuviškų operų mecenatas.

Nuotr. Vyt. Jasinevičiaus

tais metais, kuriais jis pasiekė laisvąjį pasaulį.

Vaišėse dalyvavo ir vienas retas svečias, pirmą kartą buvęs mūsų Operos spektaklyje, tai inž. Gasparas Kazlauskas. Jis, būdamas Astro-Arc Co. savininkas, mėgstas operos mena, muziką ir dailę, grįždamas iš Europos, pakeliui į namus Los Angeles mieste, sustojo Chicagoje ir išklaušė operą ir atnaujino pažintį su muz. V. Marijošium ir kitais. Visų maloniam nustebei, G. Kazlauskas, pakviestas, tarė žodį visam Operos personalui ir svečiams ir tą savo pulką kalbą palydėjo ne tik linkėjimais, bet ir tūkstančio auka sekancio sezono operų pastatymui. O sekantį sezoną mūsų Opera mini 20 m. sukaktį ir ta proga rengiasi atiduoti pagarbą savai kūrybai: pastatyti lietuvių kompozitorių sukurtas operas. Kadangi kitais metais yra ir JAV 200 m. nepriklausomybės sukaktis, tai šis mūsų Operos išėjimas su lietuviškais kūriniais yra didžiai girtinas ir bus vertingas įnašas ir į šio krašto kultūros lobį. Taigi, ir inž. G. Kazlauskas auka tūkstančio dol. sumoje šiam reikalui įgauna didelę vertę ir yra prasmingas įnašas ir mūsų kultūrinei veiklai paremti.

Linkėtina mūsų Operai našaus darbo ir pasisekimo besiruošiant 20-čio sezono reikšmingam lietuviškų operų pastatymui.

V. R.

Lietuvių operos Chicagoje solistas Stefan Wicik ir Stasys Baras, susitikę Jaunimo centre.

Nuotr. A. Gulbinsko

Kun. Petras Baniūnas tarp Italijoje gyvenusių lietuvių prie Jaunimo centro Chicagoje.

Nuotr. Z. Degučio

SUSITIKIMAS PO 30 METŲ

Jau trečią kartą, kas penkti metai, Italijoje gyvenę lietuviai susirinko šių metų gegužės mėn. pabaigoje, Chicagoje, paminėti pirmųjų tremtinio dienų Italijoje. Paminėjimui rengti sudarytas savanoriškas komitetas ir Z. Krasausko, Jon. Miežinsko, Alb. Liškūno, Br. Leščinsko, St. Stanaičio ir Jono Zadeikio.

Kaip ir visuomet ir šiais metais šis paminėjimas pradėtas šv. Mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje, kurias atnašavo kun. Petras Baniūnas, "Darbininko" administratorius ir kuris jau trečią kartą aplanko mus. Į pamaldas susirinko tik vieni vyrai. Ir kai meldėmės: "Melskitės broliai ir seserys", pamatėme, kad seserų nėra.

Vakare visi susirinko į Balio Pakšto salę: vakarienei, paminėjimui ir pasilinksminimui. Vakarienei malda pradėjo kun. Petras Baniūnas. J. Zadeikis rengėjų vardu pasveikino susirinkusius ir pristatė svečius iš kelių miestų: tėvą Petrą Baniūną iš New Yorko, Joną Budrį ir dukrą Laimą, Al. Arlauską ir p. Skaidrytę iš Detroito, I. Bučnį ir p. Niną iš Dayton, Joną Skiką iš Los Angeles ir kun. Antaną Nockūną ir Chicago, kun. P. Baniūnas pakvietė pasimelsti už neseniai mirusį vieną iš komiteto rengėjų narį Bronių Leščinską. Prisiminę kartu praleistas dienas Italijoje ir paragino vėl po penkių metų susirinkti.

Prisiminimus apie Reggio Emilia (Italijoje) stovyklos gyvenimą parašė Česlovas Stankūnavičius, o juos perskaitė Vytautas Bilutavičius ir dar pridėjo savos ir nuotaikingos kūrybos.

Gautas sveikinimas iš Kestučio Kaminsko ir ponios su čekiu.

Ta pačia proga prisiminti ir visi geradariai, kurie vienu ar kitu būdu padėjo Italijoje gyvenusiems lietuviams kunigai pranciškonai: Petras Baniūnas, dr. Bernardinas Grauslys, Leonardas Andriekus, Klemensas Zalalis ir Vikt. Gidžiūnas, saležiečiai: dr. Juozas Zeliauskas, Antanas Naujokas ir Juozas Kisieliūsis, min. Stasio Lozoraičio šeima, a. a. konsulas Kazys Gineitis, kun. dr. Viktoras Pavalkis, prel. Povilas Jatulis, prelatas Vincentas Mincevičius, kun. Česlovas Auglys, kun. Vaclovas Širka ir kun. Jonas Kmita.

Paminėjimo šventei talkininkavo Domas Dobrovolskis, Adomas ir Elena Jankauskiai, Valentinas Račiūnas, Stasė Krasauskienė, Lionė Miežinskienė ir Ona Stanaitienė, kuri vadovavo ir pravedė loteriją.

Gautas pelnas paskirtas Kultūros Židiniui New Yorko, Lietuvių fondui, Jaunimo kongre-

sui, "Margučio" radijui, lietuviams saležiečiams, Italijoje ir a. a. Broniaus Leščinsko įrašymui į Lietuvių fondą.

Jonas Zadeikis

Chicagos žinios

14.000 KONCERTE

Jau prasidėjo koncertai atvira ore Chicagos Grant Parke. Šeštadienio vakare dalyvavo apie 14.000 žmonių.

AKLŲ ŽENKLAI KULTUVOSE

Illinois senatas priėmė įstatymą, kuriuo nustatoma, kad namų kultuovose būtų ir aklyjų Braille ženklai.

APIE CUKRINĘ

Specialistų paskaitos apie cukrinę įvyks Hinsdale Central aukšt. mokyklos patalpose birž. 21-22 d.

SĄSLAVŲ DEGINTUVAI

Chicago turi 3 sąslavų deginimo centrus. Vienas jų yra 720 N. Kilbourn, pastatytas vokiečių firmos už 23 mil. dol. Jame karštis siekia iki 2.000 laipsnių. Naudojant degintuvą dieną ir naktį per savaitę su-naikinama 1.200 tonų sąslavų. Jame dirbas J. Olzewski, 41 m., uždirba 7 dol. valandai.

MIRTIS BEBEGANT NUO POLICIJOS

Policija, įtarusi, kad jaunuolis yra pavogęs motociklą, jį ėmė vytis. Įtartasis Samuel E. Russell motociklu norėjo pabėgti. Besikubėdamas trenkė į traukinį ir užsimušė.

Besimeldžiantieji Chicagos tėvų jėzuitų koplyčioje pamaldose už Sibiro tremtinus birželio 15 d.

Nuotr. P. Maletos

IŠ ARTI IR TOLI

ITALIJOJE

— Vysk. Antanas Deksnys birželio 15 d. Romoje įšventino diakoną Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos auklėtinį Antaną Petrauską. Diakonas Antanas Petrauskas gimė 1908 metais Keturvalakiuose. Iki 32-jų metų amžiaus dirbo žemės ūkyje ir statyboje. Privčiai pasirengęs, Kauno profesinėje gimnazijoje išlaikė brandos egzaminus. Nuo 1934 iki 1939 metų Vytauto D. universiteto teologijos - filosofijos fakultete studijavo filosofiją ir filologiją. Baigęs studijas, kurį laiką dirbo mokyklos administracijoje. Komunistams pliusant į Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją, kur mokytojavo lietuvių gimnazijoje. 1950 metais persikėlė į JAV. Čia kurį laiką dirbo fabrike, vėliau gilino pedagogikos studijas ir mokytojavo gimnazijoje. Norėdamas įgyvendinti savo troškimą — pasiekti kunigystės, Antanas Petrauskas 1972 metais atvyko į Romą studijuoti teologijos. Kunigystės šventimus diakonui Antanui Petrauskui kartu su kitais diakonais iš įvairių pasaulio kraštų birželio 29 d. Šv. Petro bazilikoje suteikė popiežius Paulius VI.

VOKIETIJOJ

— Miunchene leidžiamas informacinis biuletenis vokiečių kalba "Religija ir ateizmas Sovietų Sąjungoje" šių metų 2-ąją nr. beveik ištiesi paskyrė dokumentinei medžiagai apie Lietuvos katalikų Bažnyčios dabartinę padėtį. Trečiame šių metų biuletenio numeryje yra spausdinama dokumentinė medžiaga apie sovietų kalėjimuose, privėrciamo darbo stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse politiniais sumetimais kalinamus žmones. Išvardindamas kalinių tautybes, vokiečių biuletenis praneša, kad Mordavijos griežto režimo stovykloje yra 117 lietuvių. Pirmos stovykloje yra kalinami 62 lietuviai, kurių tarpe 35 dar nuo Stalino laikų atlieka dvidešimt penkerių metų bausmę. Taip pat ir kitose stovyklose dar yra nemažai lietuvių. Remdamasis dviejų amerikiečių žurnalistų tyrinėjimų duomenimis, vokiečių informacinis biuletenis rašo, kad Sovietų Sąjungoje yra nemažai devyntųjų šimtųjų kalėjimų ir koncentracijos stovyklų, kuriose tebėra kalinama daugiau kaip pusantro milijono žmonių.

— Antanas Uleckas jau trisdešimt metų ruošiasi kelionei į Lietuvą. Jis augina karves ir arklius, kad galėtų nusivėžti gerus veisles gyvulių į savo ūkį netoli Prienų. Jis dirba bemaž dieną ir naktį, kad tik jis būtų tėvynėje naudingas ūkininkas. Jis negali ir nenori suprasti, kad jo ūkyje šeiminkauja kolūkiečiai. Jis žino apie bolševikų žiaurumus, bet netiki, kad jie galėtų nusavinti ir pagrobti iš vargingų valstiečių paskutinį žemės gabalėlį. Ant. Uleckas turi 3 arklius ir 4 karves. Jis pats čia gyvena kartu su gyvuliais, bet mieliai seka visą lietuvišką spaudą ir prima tik tai, kas jam naudinga. Jis niekad neturi laiko sirgti ar bent pailsėti. Gydytojų nepripažįsta ir apie bet kokią apsidraudimą nieko nenori girdėti. Jis sulaukė 68 metų amžiaus.

URUGVAJ

— Birželio 4 d. spandoje paskelbtu dekretu valdžia uždarė ir nusavino Montevideo mieste abu lietuvių komunistų klubus, oficialiai vadinamus lietuvių centrus. Patikrinę draugijų dokumentus rado, kad valdžia sudaryta užsieniečių, priklausančių komunistų partijai, kuri Urugvajuje uždrausta nuo 1973 metų, kad klubas "tiesiogiai pajungtas užsienio interesams", kurie duodavo lėšų ir medžiagos jo veiklai, kad patalpos būdavo išnuomuojamos nelegalioms organizacijoms, kad "vedė nuolatinę propagandą už politinę, ekonominę ir socialinę sistemą, kuri veikia marksistinėse vertybėse", kad buvo tokių leidinių ir laikraščių platinimo centras ir kad savaitinė radijo programa "šmeižė valdžią ir kalbėjo prieš kitas demokratines santvarkas." Valdžios dekretas nemini krašto, bet laikraščiai rašė, kad klubų veiklą finansavo ir Sovietų Sąjungos pasiuntinys, kurios pareigūnai kartais net pirmininkavo susirinkimams, patvirtindavo išrinktąją valdybą. Uždarytas ir mėnesinis laikraštis "Darbas", ėjęs 40 metų. Manoma, kad vietinis policijos pareigūnas skubiai išmoko lietuviškai ir tuo būdu byla praėjusi prie galo. Dvi dienas suimti buvo klubo nariai Čiurkinas ir Baleišis, o karinei priežiūrai perduoti Šacikauskas, Stanulis, Subačius ir Mackevičius. Neoficialiomis žiniomis, pirmasis, jau anksčiau gavęs sovietinę pilietybę ir besiruošias išvykti iš Urugvajaus, kalėjimo neatlaikė. Tikrinimo metu policija peržiūrėjo ir Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos knygas, bet nieko netinkamo nerado. Kultūros draugija tuo pačiu yra ir Urugvajaus LB. Netrukus valdžia uždraudė radijo valandėles kitomis kalbomis. Tokių yra apie dešimt, įskaitant ir Liet. kat. programą, transliuojamą kas šeštadienį.

KANADCIJE

— Gabija Juozapavičiūtė, gyvenanti Toronte, yra viena pagrindinių Jaunimo kongreso organizatorių Kanadoje. Ji yra Kanados Liet. Jaun. sąjungos vicepirm. kongreso reikalams, Jaunimo tarybos narė, "Jaunimo Žiburių" skyriaus redaktorė Toronte "Tėviškės Žiburių", kongreso informacijos tarnybos bendradarbė. Baigusi Toronto u-tą, kur įgijo magistro laipsnį socialinėje šalpoje ir administracijoje, G. Juozapavičiūtė yra Toronto miesto jaunų nusikaltėlių priežiūros savanorių kontingento koordinatore.

— Mississaugos miestas, Ont., yra vienas iš greičiausiai augančių Kanados vietovių. Šiuo metu čia yra 223.000 gyventojų. Tikimasi, kad 1990 m. čia gyvens per pusę milijono žmonių. Vis daugiau čia apsigyvena ir lietuvių šeimų. Šiuo metu išlaikė valdžios egzaminus ir gavo leidimus pirkimo bei pardavimo verslui dvi jaunos lietuvaitės — Gražina Strimaitienė ir Virginija Vaštokienė. Jos abi dirbs Mississaugos rajone.

OKUP. LIETUVOJE

— Adelė Pauliukaitytė, Vilkaviškio vidurinės mokyklos mokytoja, mirė Vilkaviškyje.

— Ada Kukenytė - Tvarkžnienė, Panevėžio hidromeliioracijos techniko dėstytoja, staiga mirė.

— Stasys Liškevičius, viešas kolekcionierius, yra sutelkęs senų lietuviškų knygų ir kitų senienų rinkinį. Vienos etnografinės kelionės metu Kazlų Rūdoje, pas seną gyventoją jis

aptiko 1794 m. sukilimo vado gen. Tado Kosciuškos atsisaukimo originalą, o taip pat sukilėlių priesaikos raštą. Abudu šie dokumentai buvo perduoti mokslininkams.

— Studija "Gervėčių tarmė", parašyta lituanistinės Jadvygos Kerbelytės, 143 pusl., pasirodė knygų prekyboje, išleista "Minties" leidyklos, Vilniuje. Autorė nagrinėja šešiolikos lietuviškų kaimų, kurie dabar yra sovietinės Gudijos teritorijoje, lietuvių kalbos fonetiką ir morfologiją.

— Nuvirtę sunkvežimiai. "Tiesa" birželio 24 d. laidoje rašo: "Vėly vakarą prie Vytėnų pilies gegužinėje linksminosi jauniems. Su grupe draugų į šokius sunkvežimiu atskubėjo ir Jurbarko melioracijos statybos montavimo valdybos vairuotojas Antanas Urbonavičius, iki tol jau aplankęs bent kelis panašius susibūrimus. Apyaušriu, pasibaigus gegužinei, į šią mašiną, nepritaikytą žmonėms važioti, ir prigužėjo vaikinių bei merginų..."

Rytmetį Jurbarko ligoninės greitosios pagalbos skyriuje pasigirdo skambutis — skubėkit, kelyje šimkačiai — šilinė, ties Vytėnais, nuo pento kulvirsčiais nuvirtę sunkvežimiai su žmonėmis. Nelaimės vietoje medikai rado sukrečiantį vaizdą. Vieni, išsiganę, iš įvykio vietos buvo išsilaikę. Sužeistieji šaukėsi pagalbos. Avarijos metu žuvo Raseinių profesinės technikos mokyklos moksleivis A. Danielius, beveikant į ligoninę, mirė Jurbarko vidurinės mokyklos dešimtokė L. Palaitytė. Dešimt sužeistųjų paguldyta į ligoninę. Skaudžios nelaimės priežastys tiriamos. Pasirodo, aštuoniolikmetis A. Urbonavičius — visai nepatyręs vairuotojas — tik šį pavasarį jis baigė Kapsuko automokyklą."

ARGENTINOJ

— Posėdis Jaunimo kongreso reikalais, kuriame dalyvavo jaunimo ir visuomenės atstovai iš Argentinos, Urugvajaus ir Brazilijos, įvyko Buenos Aires mieste gegužės 31 - birž. 1 d. Iš Argentinos dalyvavo V. Barzdžius, J. Baltrūnas, J. Mikalonis, N. Zavickaitė, M. Balčiūnaitė, ALOST pirm. A. Mičiūdas, kun. J. Margis, A. Ruplėnas, E. Rudytė, I. Simanaušienė, R. Stalioraitis ir kun. A. Steigvilas. Urugvajaus JK organizatoriams atstovavo A. ir G. Mačianskai ir R. Vitkauskienė. Iš Brazilijos atvyko III PLJK pirm. kun. A. Saulaitis, A. Steponaitis ir M. Baublytė. Posėdyje taip pat dalyvavo dvi viešnios iš Šiaurės Amerikos: Rasa Šoliūnaitė iš Lemont, Ill., kuri geg. pabaigoje PLB valdybos nusiųsta talkinti kongreso ruošai Argentinoje, ir Marytė Saulaitytė, anksčiau savais pinigais nuvykusį į Sao Paulo, Braziliją talkinti broliui kun. A. Saulaičiui kongreso darbuose.

— Rugpjūčio pabaigoje į Buenos Aires, Argentiną, vyksa solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis su akomp. pianiste Raimonda Apeikyte iš Los Angeles. Juos siūnčia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Jų koncerto proga surinktos lėšos skiriamos Jaunimo kongreso išlaidoms padengti. Linkevičiūtė, Prapuolenis ir Apeikytė lankysis ir kituose Pietų Amerikos kraštuose. Jau dabar Argentinos lietuvių visuomenė laukia atvykstančių solistų.

AUSTRALIJOJE

— Melbourne buvo suruošta lietuvių jaunimo talentų popietė, kurią organizavo ALB krašto valdybos narys jaunimo reikalams V. Juška. Pasirodė nemaža jaunųjų su tikrai gera ir įdomia programa.